

Kancelářské balíky

Pochoutky nejen pro kancelářské myšky.

Kancelářské balíky, a zejména textové procesory a tabulkové kalkulátory, patří k nejvíce užívaným programům na osobních počítačích. Podíváme se, jaké alternativy má český uživatel pracující v Linuxu nebo ve Windows při výběru kancelářského softwaru.

Kancelářské balíky pro Windows

Na platformě Windows je situace o poznání jednodušší. V českých luzích a hájích připadají v úvahu tři nebo čtyři kancelářské balíky. Podívejme se na ně trochu blíže.

Microsoft Office XP

Tento balík je na trhu již delší dobu, a bylo o něm na stránkách Softwarových novin napsáno hodně (viz např. listopad 2001, kam bych odkázal zájemce o hlubší informace). Jeho součástí je textový procesor *Word*, výborný tabulkový kalkulátor *Excel*, poštovní a plánovací program *Outlook*, program pro tvorbu prezentací *PowerPoint*, ve verzi Professional pak i databáze *Access* a případně i program pro vytváření a správu webových stránek *FrontPage*. Kromě těchto klíčových aplikací obsahuje i řadu drobnějších nástrojů jako například jednoduchý bitmapový editor pro úpravu fotografií *Photo Editor*. Jedná se vyzrálý balík nabitý funkcemi, jež uspokojí každého kancelářského uživatele, a v některých svých částech prosté kancelářské použití daleko přesahuje (např. tabulkový kalkulátor *Excel* je dost silný i pro některé inženýrské nebo vědecké výpočty).

Vzhledem k tomu, že Microsoft nikdy nedal k dispozici specifikace nativních formátů Microsoft Office, je jeho vlastní produkt jediným, u kterého máte stoprocentní jistotu, že dokáže bez problémů zpracovat soubory ve formátech *DOC*, *XLS* atd. Konkurenční výrobci v tomto směru vykonali mnoho práce, ale kompatibilita jejich produktů stále ještě není dokonalá. To lze považovat za výhodu Microsoft Office (jeho nativní formáty jsou velmi rozšířené), stejně tak však za nevýhodu oproti otevřeným formátům konkurence založeným na XML (kterou pocítíme např. tehdy, chceme-li soubory zpracovávat dalšími programy). *Word* samozřejmě zvládá formáty *TXT* (v různých kódováních), *RTF*, *HTML* a mnohé další, zatím však nikoliv otevřený *XML* formát OpenOffice/StarOffice.

Po funkční stránce lze Microsoft Office vytknout jen málo. Z mnoha zajímavých novinek bych připomněl schopnost označit více bloků textu či buněk najednou (držíme-li při výběru stisknutou klávesu *Ctrl*), což je velmi užitečné a zrychluje to práci. Další příjemnou funkcí jsou tzv. inteligentní značky, upozorňující na problémové části dokumentu (například buňky s neočekávaným obsahem) nebo reagující na speciální typy dat (např. jméno osoby) a přiřazující relevantní funkce (např. *Přidat do kontaktů*). Nepříjemná jsou přehnaná protikopírovací opatření. Po instalaci je nutno se telefonicky nebo přes Internet spojit s Microsoftem a balík aktivovat, což má zabránit nelegálnímu šíření (Microsoft neaktivuje dvě instalace se stejným licenčním číslem).

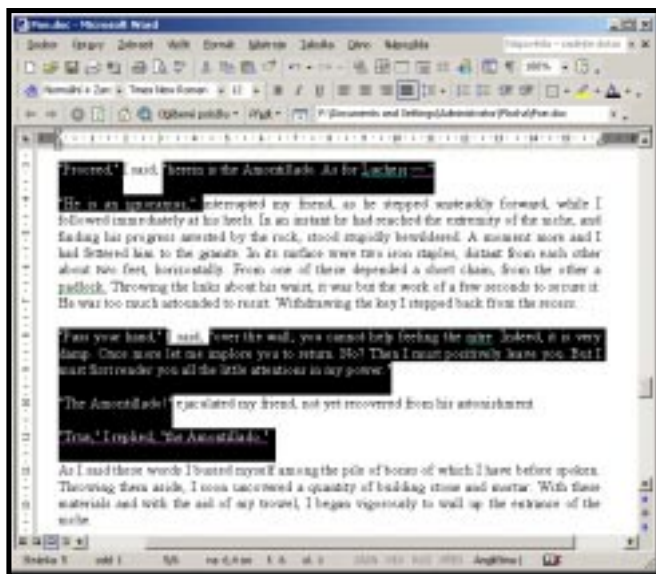
Skutečnost je však taková, že si pirát používající jednoduchý *crack* stažený z Internetu nemusí dělat těžkou hlavu, ale poctivý uživatel se může dostat do velmi nepříjemné situace (k tomu, aby Microsoft Office vyžadoval novou aktivaci, stačí i na notebooku běžné změny hardwaru, včetně připojení externích zařízení).

Problémem při práci s Microsoft Office je i jeho neodbytná snaha poučovat uživatele a svévolně (a bez upozornění) opravovat jeho práci. Jistě, podobné funkce lze v nastavení vypnout, ale vzhledem k tomu, že mnoho z nich je defaultně zapnuto, stihnou často nadělat mnoho škody. Je to horší o to, že kancelářské programy často člověk používá na mnoha různých, i sdílených, počítačích. Práce s Microsoft Office tak někdy připomíná malý souboj — když na místo tří hvězdiček vloží do dokumentu ozdobnou čáru, které se není žádným intuitivním způsobem možno zbavit, nebo když Outlook opraví domnělé překlepy tak, že adresát dostane nesmyslnou zprávu. Zvlášť pokud člověk píše (jak je při práci s elektronickou poštou obvyklé) bez diakritiky a zprávu si před odesláním nepřerečte, může dojít k nečekaným slovním záměnám.

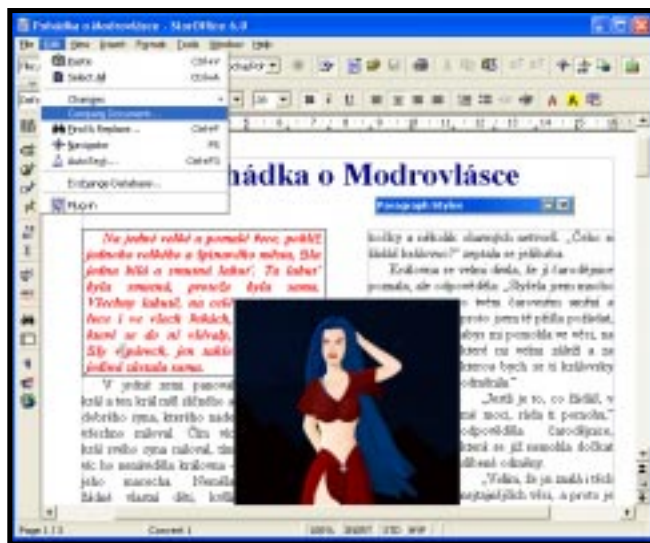
Největší výhodou oproti konkurenčním balíkům je zřejmě přítomnost aplikace *Outlook*, která slouží k práci s poštou a především jako plánovací software umožňující komunikaci s *Microsoft Exchange Serverem*, a tím i organizaci práce ve skupině, například ve firmě. To současným konkurentům chybí.

StarOffice 6.0

StarOffice 6.0 není v současné době lokalizovaný do češtiny, což bohužel neznamená jen anglické uživatelské prostředí, ale i nepřítomnost českého korektora pravopisu, tezauru a dalších jazykové

Skvělou novinkou v Microsoft Office XP je možnost označit více bloků textu. Podobně to umí i nové StarOffice a OpenOffice.org.

StarOffice 6.0 ve Windows XP. Při načítání relativně jednoduchého dokumentu DOC z Wordu dojde k malým změnám ve formátování. Obtékající text by měl mít od obrázku mezeru.

slova a znaky v označené části textu a označení odstavce trojitým poklepáním myši, které v tomto případě nefunguje vůbec. Pěkná je funkce formátovacího štětce, který umožňuje pohodlnou a rychlou změnu formátu textu. Tabulkový kalkulátor 602Tab je poměrně jednoduchý a obsahuje pouze základní funkce, méně náročným uživatelům však bohatě vystačí.

Mezi zajímavé funkce (obsažené v placeném rozšíření Plus Pack) patří obousměrný anglický a německý překladový slovník. Stisknutím klávesy *F6* (případně volbou z menu) lze vyvolat dialog, který zobrazí synonyma a umožní překlad českého slova do angličtiny nebo němčiny (případně obráceně). Slovníky neohromí slovní zásobou, přesto se však jedná o užitečnou a příjemnou funkci. Zajímavá je též možnost nechat si český text programem nahlas předčítat – software pro českou hlasovou syntézu dodávaný s programem neumí zázraky a zní velmi strojevě, nicméně generovaný hlas je bez problémů srozumitelný. Při testování na Duronu 950 MHz s 256 MB RAM a zvukovou kartou integrovanou na základní desce vše fungovalo k mé nejvyšší spokojenosti, na Pentiu II 350 MHz se 128 MB RAM a starou ISA zvukovou kartou však při spuštění této funkce docházelo k téměř pravidelným zamrznutím programu, který s sebou nejednou vzal celé Windows 2000; většinou však až po úspěšném přečtení dokumentu.

Závěr

Pro práci v týmu je Microsoft Office zatím asi nenahraditelný, pokud neuvažujeme o doplnění konkurenčních produktů nějakým dalším softwarem. Pro jednotlivého uživatele se však StarOffice 6.0 (respektive OpenOffice.org 1.0) stane v okamžiku dokončení české lokalizace plnohodnotnou alternativou za nesrovnatelně nižší (respektive nulové) pořizovací náklady. Pro méně náročné uživatele je dobrou alternativou česká PC Suite 2001, která navíc obsahuje anglické a německé překladové slovníky a českou hlasovou syntézu.

Jakub Friedl, jfriedl@softnov.cz

Názor SWN

Microsoft Office XP

© Vyzrálý produkt s velkým množstvím funkcí, v současné době standard na trhu kancelářských balíků pro Windows, jako jediný poskytuje 100% jistotu kompatibility s nativními formáty Microsoft Office.

© Nepříměřeně vysoká cena, nutnost aktivace produktu (a reaktivace při změnách hardwarové konfigurace počítače), snaha být chytřejší než uživatel.

Závěr: Současný standard mezi kancelářskými balíky pro Windows nabitý funkcemi za příliš vysokou cenu.

Cena: verze Standard 16.640 Kč (bez DPH 15.847 Kč), verze Pro 20.009 Kč (bez DPH 19.056 Kč)

Kontakt: www.microsoft.cz

StarOffice 6.0

© Dobrá (nikoliv však dokonalá) kompatibilita s Microsoft Office, široká škála vynikajících nástrojů, otevřený souborový formát založený na XML a Unicode, multiplatformní produkt, cena, velmi příjemná práce.

© Česká lokalizace se teprve připravuje, nepřítomnost poštovní a plánovací aplikace ekvivalentní Microsoft Outlook.

Závěr: Špičkový, dobře ovladatelný a multiplatformní kancelářský balík, který bohužel neobsahuje plánovací software typu Outlook a stále ještě čeká na českou lokalizaci.

Cena: 76 USD, v ČR zatím není stanovena

Kontakt: www.sun.com

PC Suite 2001

© Cena, překladové slovníky, česká hlasová syntéza.

© Jen základní funkce, horší kompatibilita s nativními formáty Microsoft Office, nepřítomnost poštovní a plánovací aplikace ekvivalentní Microsoft Outlook.

Závěr: Levný kancelářský software pro nenáročného s několika zajímavými funkcemi.

Cena: základní verze bez pokročilých funkcí zdarma,

Plus Pack 1.573 Kč (bez DPH 1.498 Kč)

Kontakt: www.software602.cz

Kancelářské balíky pro Linux

Linux již dávno není pouze serverovým operačním systémem. V poslední době začíná stále aktivněji pronikat i na desktop. Aby mohl na tomto poli uspět, musí kromě snadno ovladatelného grafického uživatelského rozhraní (jakým je např. KDE3) a nástrojů pro snadnou instalaci a správu (např. YaST2 v SuSE Linuxu) nabídnout též základní nástroje pro kancelářskou práci, srovnatelné s Microsoft Office. Naštěstí tomu tak je do značné míry již dnes. Podrobněji o tom pojednává následující přehledové srovnání dostupných kancelářských balíků pro Linux.

OpenOffice.org 1.0 CZ-RC1

Projekt OpenOffice.org nastartovala firma Sun, když nedlouho po uvedení StarOffice 5.2 v roce 2000 zveřejnila většinu zdrojových kódů a dala jej k dispozici nezávislým vývojářům. Ti začali velmi záhy pracovat na nových otevřených formátech pro výměnu kancelářských dokumentů založených na jazyku XML, později přepracovali celé jádro balíku tak, aby pracoval s univerzální znakovou sadou Unicode, přidali podporu pro vyhlazování písem a v neposlední řadě rozšířili počet podporovaných platforem (posledním přírůstkem do této rodiny se stal OpenOffice.org pro Mac OS X). Před několika týdny tak byla konečně po několikaletém vývoji uvolněna první oficiální stabilní verze OpenOffice. Slovo stabilní zde však spíše odráží

vztah vývojářů k této verzi, neboť z vlastní zkušenosti mohou potvrdit, že již několik posledních vývojových verzí fungovalo z hlediska běžného uživatele prakticky bezchybně.

Pro tuto recenzi jsem použil OpenOffice.org 1.0 pro Linux s předběžnou verzí české lokalizace. Nyní je již k dispozici oficiální vydání lokalizované verze, které najdete i na našem CD. Hned zkrájí nutno podotknout, že tým českých lokalizátorů odvedl výborný kus práce. Nejenže jsou kvalitně přeloženy všechny nabídky, průvodci a hlášení programu, ale dostalo se také na standardní styly a dokonce je přeložen i obsah nápovědy (vzhledem k rozsahu nápovědy nelze ani očekávat více). Bohužel zatím nedošlo na nástrojové tipy.

Česká verze dále integruje poměrně solidní kontrolu pravopisu a české dělení slov. Pro anglickou verzi OpenOffice.org je nutné tuto podporu stáhnout z internetových stránek projektu a ručně doinstalovat. Poněkud překvapivé je, že i v české verzi je nutné ji nejprve zapnout v příslušné konfigurační nabídce. Nezkoušený uživatel by se tak mohl mylně domnívat, že podpora pro český pravopis v balíku chybí. Zatím v lokalizaci nejsou připraveny žádné specifické automatické opravy ani výjimky. Rovněž znaky pro automatické vkládání správných českých uvozovek je třeba nastavit v příslušných nabídkách ručně.

Díky tomu, že celý balík interně pracuje s univerzální znakovou sadou Unicode, nejsou se zobrazováním ani tiskem českých znaků žádné problémy. Dokonce není problém kombinovat v jednom dokumentu více abeced. Na rozdíl od linuxové verze StarOffice navíc není potřeba používat speciální nástroj pro nastavení písem pro tisk. OpenOffice.org pro zobrazení i tisk automaticky používá dostupná TrueType a Type1 písma X Serveru, na obrazovce navíc vyhlazovaná modulem *Xft*. Tím je zajištěna shoda mezi tím, co se zobrazuje na obrazovce, a výstupem z tiskárny.

Konfigurátor tisku však docela nezmizel a nyní umožňuje mj. pohodlné nastavení virtuálních tiskáren pro odeslání dokumentu faxem či export do PDF (konverzí z PostScriptu). Ani v těchto případech nemá OpenOffice.org s češtinou žádné problémy.

Ovládání balíku OpenOffice.org je velmi intuitivní a uživatel, který již s nějakým podobným kancelářským balíkem pracoval, si jej brzy osvojí.

Mezi základní nástroje OpenOffice.org patří textový procesor a tabulkový kalkulátor, které bezesporu snesou srovnání s programy Word a Excel z Microsoft Office, dále nástroj pro tvorbu prezentací ve stylu oblíbeného PowerPointu, program umožňující WYSIWYG tvorbu webových stránek, unikátní vektorový

Slabinou AbiWordu je používání 8bitového kódování. ▲

I Pathetic Writer, textový editor SiagOffice, má problémy s diakritikou. ▲

kreslicí program a editor vzorců. Oproti StarOffice 5.2 zde chybí poštovní klient typu Outlook, silnější podpora databází a některé další drobné nástroje.

Až nečekaně dobře je v OpenOffice.org dotažena podpora formátů Microsoft Office, ať už jde o *RTF* či binární formáty *DOC* a *XLS*. Již dlouho jsem se nesešel s dokumentem, s nímž by měl OpenOffice.org nějaké zásadní problémy. Bezchybně zvládá veškeré formátování (zvláště pokud mu v Linuxu usnadníte situaci instalací TrueType písem z Windows) a problémy nemá většinou ani se zobrazením českých znaků v importovaných dokumentech.

Jedinou výjimku tvoří dokumenty Wordu 6/95, u nichž se při importu česká písmenka chybně interpretují jako znaky západoevropské abecedy (známé přeškrtnuté o místo ř atd.). Domnívám se, že je to způsobeno tím, že u těchto verzí Word neukládá do dokumentu informaci o použité znakové sadě, OpenOffice.org tak může pouze hádat (pak je ovšem chybou, že se v případě, kdy je na pochybách, neobtěžuje zeptat uživatele). Dokumenty exportované z OpenOffice.org ve formátu Word 6 či Word 95 jsou v pořádku, český Word je načte bez problémů.

Také při importování a exportování dokumentů ve formátech *RTF* či *Office 2000/XP* na žádné problémy většinou nenarazíte. OpenOffice.org umí importovat šablony se styly. Makra v jazyce Basic sice nepoužije, nicméně je uchována v nezměněné podobě pro případ opětovného uložení ve formátu MS Office. Tvůrcům maker, kteří by se chtěli pokusit makra přepsat do OpenOffice.org Basicu, navíc úlohu částečně usnadní tím, že automaticky vytvoří odpovídající funkce OpenOffice.org Basicu, které vyplní komentovanými těly původních funkcí z MS Basicu. Jelikož jsou si oba jazyky syntakticky

i funkčně dosti podobné, nebývá u jednodušších maker migrace náročnou záležitostí.

Vyjma podpory pro formáty Microsoft Office zde pochopitelně nalezneme plnou podporu pro všechny (i historické) formáty StarOffice, dále formáty DBase, Lotus 1–2–3, obyčejný text v mnoha kódováních včetně UTF–8, celou řadu grafických formátů od bitmapových po vektorové, jako je *SVG* či *MathML* pro import i export matematických vzorců. Nativní formát OpenOffice.org je založený na XML a jeho kompletní specifikace je každému k dispozici na stránkách projektu. Je navržen tak, aby mohl být použit jako nativní či výměnný formát jiných kancelářských produktů.

StarOffice 5.2

O tomto dnes již poněkud zastarávajícímu produktu se zmíním jen krátce. Mezi jeho největší přednosti patří velmi slušná kompatibilita s formáty Microsoft Office, jednotné uživatelské rozhraní a integrace velké řady užitečných nástrojů. Za jeho největší slabiny považují omezené možnosti při práci s různými znakovými sadami, např. jej nelze příliš snadno při jednotné konfiguraci používat na psaní českých a francouzských textů (řešení pochopitelně existuje, ale není nijak přímočaré ani čisté).

Charakterem lze StarOffice 5.2 přirovnat např. k Office 97. Plná lokalizace nabídek není pro češtinu volně dostupná (u nás ji sice nabízí firma SuSE, nicméně z licenční stránky není tato záležitost zcela vyřešena). Na rozdíl od OpenOffice.org neobsahuje tabulkový kalkulačtor StarOffice 5.2 podporu pro české formátování času a měny a kvůli některým omezením není ani příliš snadné tuto podporu doplnit prostřednictvím uživatelsky definovaných formátů. V řadě dalších ohledů však StarOffice

5.2 předznamenává výtečné vlastnosti jeho otevřeného následníka OpenOffice.org.

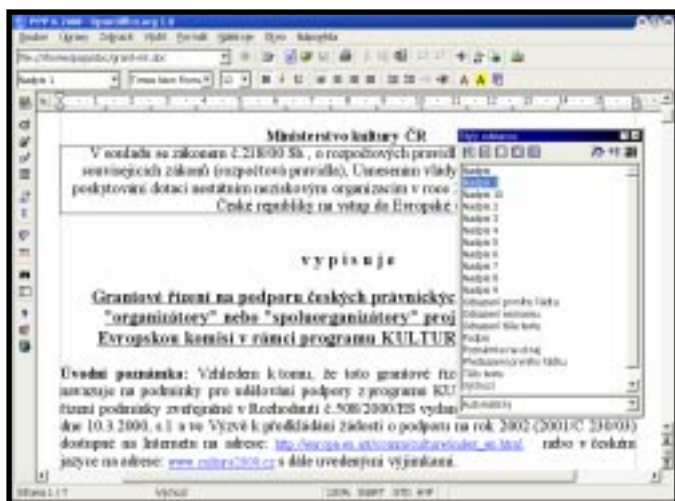
V současné době firma Sun Microsystems připravuje distribuci nové komerční verze StarOffice 6.0, založené na OpenOffice.org. Ta by měla být na rozdíl od verze 5.2 zpoplatněna. Dá se nejspíš očekávat, že oproti OpenOffice.org bude nabízet nové verze některých nástrojů, které byly z OpenOffice.org vypuštěny, například rozhraní pro databáze.

KOffice

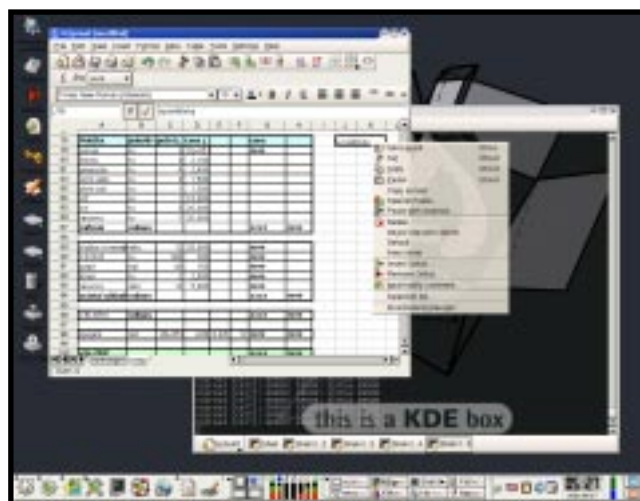
Možná si pamatujete, že spolu s dlouhou očekávaným vydáním desktopového prostředí KDE 2.0 byla zveřejněna také první verze kancelářského balíku KOffice. Možná, že jste podobně jako já s tímto balíkem chvilku koketovali, aby jste ho posléze po několika tragických pádech raději nechali na pokoji. Vývoj tohoto balíku se však nezastavil a pokračuje celkem nenápadně, leč vcelku svižným tempem, dál. Poslední oficiální verze určená pro KDE3 nese číslo 1.1.1. V blízké době by však měla být vystřídaná verzí 1.2.

Základní sadu nástrojů tvoří textový procesor *KWord*, tabulkový kalkulačtor *KSpread*, nástroj na tvorbu prezentací *KPresenter*, program pro vytváření grafů *KChart*, editor matematických výrazů *KFormula* a vektorové kreslítko *Kontour*. Jejich ovládání je velmi intuitivní, zcela v duchu celého KDE.

Celý projekt KDE2, na jehož základech KOffice vznikla, od počátku počítal s podporou různých lokalizací. Proto po této stránce nejsou s češtinou v KOffice (alespoň v Linuxu) prakticky žádné problémy. Správné zobrazování a tisk diakritiky jsou tak podmíněny pouze přítomností českých fontů systému X Window (Type1 a TrueType fonty mohou být navíc, stejně jako

OpenOffice používá Unicode, zobrazení českých znaků je proto bezproblémové. ▲

Tabulkový kalkulátor KOffice v prostředí KDE. ▲

v celém KDE, na obrazovce vyhlazovány). Kontrolu českého pravopisu zajišťuje standardní unixový spell checker *ispell*, případně jeho novodobý nástupce *aspell*.

Zajímavostí textového procesoru je vypracované obtékání obrázků a možnost vytvářet kdekoli na stránce textové rámy s vlastním formátováním. Tím se *KWord* poněkud blíží pokročilejším nástrojům pro DTP.

Přestože se jedná o samostatné aplikace, je celý balík velmi dobře provázán. Vkládání obrázků, tabulek či grafů, vytvořených pomocí dalších nástrojů, do textu je tak velmi snadné a přirozené. Další příjemnou vlastností je, že komponenty KOffice lze snadno integrovat do dalších nástrojů v KDE. Například internetový prohlížeč a souborový manažer *Konqueror*

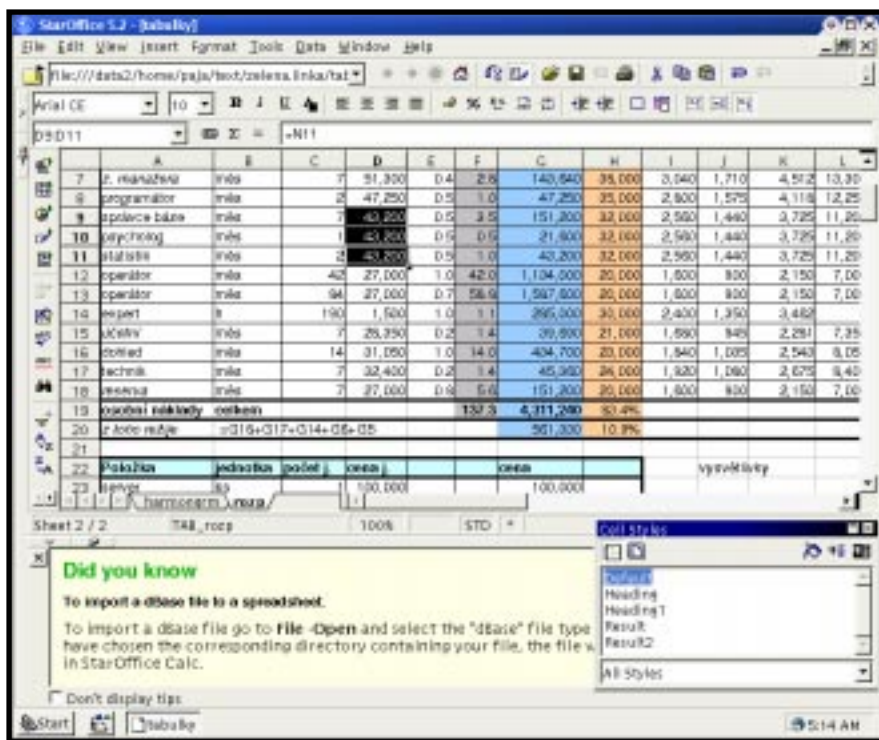
tímto způsobem umožňuje zobrazit náhledy souborů KOffice přímo ve svém hlavním okně.

KOffice používá k ukládání dokumentů vlastní formát založený na XML a zdá se, že se již pracuje i na transformaci mezi XML formáty KOffice a OpenOffice.org. V dnešním světě se však bohužel při výměně dokumentů nejčastěji setkáváme s dokumenty Microsoft Office. Vzhledem k tomu, co bylo o binární struktuře těchto dokumentů publikováno, považují téměř za zázrak, že se je ve StarOffice a OpenOffice.org podařilo zvládnout. U KOffice je už situace o poznání horší, do nedávna byla dokonce tristní. Pro formát *DOC* jsou nyní v KOffice použity importní filtry programu AbiWord, o kterém se krátce zmíním dále. Ty si poradí se základním formátováním, s většinou tabulek

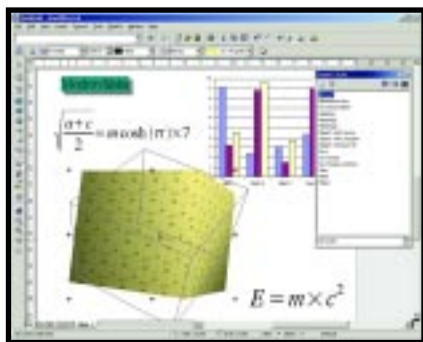
i obrázků. Složitější dokument sice po importu vypadá maličko jinak než originál, nicméně je vcelku dobře použitelný. Protože se podpora pro formát *DOC* dostala do KWordu poměrně pozdě, stále trpí jistými vadami na kráse. U některých dokumentů konverze z Wordu neproběhne vůbec a celý KWord se zhroutí. Znepokojuje mě též, že na mém počítači verze KOffice 1.1.1 instalovaná se SuSE Linuxem 8.0 tvrdí, že konverzi z Wordu nepodporuje, zatímco verze se stejným číslem pod RedHatem 7.2 tytéž dokumenty načítá.

Poměrně podobná situace je u importních filtrů z Excelu, které někdy pracují zcela bezchybně, jindy konverze dokumentu vytvoří v tabulce jen několik různě vybarvených políček. Dalším nešvarem je značně neúsporné hospodaření s pamětí v importním filtru z Excelu či přímo v aplikaci KSpread. Tabulka o několika sloupcích a cca 16.000 řádcích v podání KSpread suverénně zaplnila veškerých 256 MB virtuální paměti mého počítače. Zcela zarážející je naprostá absence importního filtru pro formát *RTF* (uznávám, ani tento formát není v podání Microsoftu žádný med, jenže většina lidí, kteří vám v něm posílají přílohy, se domnívá, že nic lepšího už pro vás udělat vážně nemůžou).

Oba hlavní nástroje KWord i KSpread podporují většinu obvyklých formátovacích funkcí jako tvar, sklon, velikost a barvu písma, barvu pozadí, obvyklé formátování odstavce a strany, automatické záhlaví a zápatí, náhled před tiskem (prostřednictvím komponenty KDE, zobrazující přímo výstupní PostScript), styly a další. Tabulkový kalkulátor nabízí řadu základních i složitějších, dobře zdokumentovaných funkcí (cca 160). Jako skriptovací jazyk je použit Python. Pokročilejší vlastnosti jako verzování a zaznamenávání změn, s nimiž se obvykle setkáváme u vyspělejších balíčků, zde chybí. KOffice se tak řadí spíše do kategorie osobních kancelářských aplikací.

Tabulkový kalkulátor StarOffice 5.2. ▲

Ve vektorovém grafickém programu StarDraw lze pohodlně pracovat s 3D objekty, grafy i rovnicemi.

SiagOffice

Tento poměrně neznámý balík je dílem jednoho autora. Kromě tabulkového kalkulátoru *Siag* obsahuje textový procesor nazvaný *Pathetic Writer*, jednoduchý textový editor, editor animovaných prezentací *Egon Animator*, primitivní správce souborů a kalkulátor. Jak je z některých názvů patrné, má autor projektu svěbytný smysl pro humor. V nápovědě dále tvrdí, že Siag je akronym pro *Siag Is Not An Excel Emulator*, jenže první písmena tohoto prohlášení rozhodně daný akronym neskládají. V sekci *About* je vše uvedeno na pravou míru: Siag znamená *Scheme In a Grid*. To je už o něco méně od věci. Autor balíku Siag totiž použil jako základní jazyk pro zápis vzorců a vytváření rozšiřujících maker variantu funkcionálního prefixového jazyka Lisp zvanou Scheme (jinou implementaci tohoto jazyka používá například oblíbený grafický editor *Gimp*). Kromě jazyka Scheme však nabízí Siag také rozhraní k řadě dalších jazyků, jako je Tcl, Python, Ruby, Guile Scheme, a pro zápis výrazů klasickou infixovou notaci ve stylu jazyka C.

Další zvláštností SiagOffice je poněkud netradiční (a často navíc nedotažené) ovládání. Někoho by mohlo potěšit, že klávesové zkratky napodobují editor *Emacs*, jenže po chvíli experimentování narazíte na některé naprosto banální, které zde chybějí, nebo se chovají jinak.

Aplikace podporují (většinou za pomoci nějakých externích programů) import a export do několika dalších formátů, jako je *RTF*, *CSV*, *HTML*, *LaTeX*, *PostScript* či *PDF*, u žádného z nich však nemůžete počítat se stoprocentním zachováním formátování, spíše naopak.

Balík je sice částečně lokalizován formou překladu nabídek, čeština jako taková je však, podobně jako většina dalších jazyků, podporována jen velmi chabě. Zobrazování a tisk diakritiky vyžaduje ruční instalaci fontů v kódování Latin-2. Ani pak verze, které naleznete v čerstvých distribucích Linuxu, nezobrazují v nabídkách česká písmenka správně (poslední verze, která je k dispozici na Internetu, tento problém patrně řeší).

Na psaní jednoduchých textů či primitivních tabulek se Siag nejspíš použít dá, ale srovnání s obdobnými balíky, které jsou dnes k dispozici, mu nedává mnoho naděje. Osobně mi SiagOffice připomíná aplikace, které se objevovaly v distribucích Linuxu někdy okolo roku 1997.

Další dostupné balíky

Vzhledem k omezenému rozsahu tohoto článku není možné věnovat pozornost všem dalším kancelářským balíkům, se kterými se ve světě Linuxu/Unixu můžete potkat. Tak návdavkem alespoň některé další.

Poměrně zajímavým se jeví *GNOME Office*. Jedná se v podstatě o několik aplikací pro Gtk/GNOME, jejichž vývoj byl dlouhou dobu zcela nezávislý. Jádro GNOME Office tvoří textový procesor *AbiWord* a tabulkový procesor *Gnumeric*. Pro zlepšení jména balíku se dodává i *GIMP*, nejslavnější program založený na knihovně Gtk. *AbiWord* dnes běhá velmi obstojně v Linuxu, Windows i na Mac OS a svým moderním vzhledem si nezádá s ostatními textovými procesory. Jeho slabinou je používání osmibitových znakových sad, které způsobuje nemalé obtíže tomu, kdo se snaží *AbiWord* přesvědčit, aby zobrazoval kořektně písmenka s českou diakritikou, nedej bože znaky z více abeced najednou. Návodu, jak toho docílit, je na Internetu celá řada, proto se je zde nebudu snažit rekapitulovat. *AbiWord*, *Gnumeric* i *GIMP* disponují uspokojivými českými překlady nabídek a umějí si v rozumné míře poradit s řadou formátů včetně *MS Office* a *RTF*.

Z dalších balíků pro Linux bych rád jmenoval komerční balík *Handcom Office* z Koreje, který se, soudě podle demoverzí, neustále zlepšuje, nicméně s češtinou a řadou dokumentů Microsoft Office má stále drobné problémy.

Svobodným myšlením se chlubí také další komerční balík nazvaný *ThinkFree Office* určený pro Windows, Linux a Mac OS X. Bohužel dostupná zkušební verze pro Linux se na mém RedHatu 7.2 ihned zakousne, zatímco na SuSE 8.0 okamžitě skončí bez jediné chybové hlášky. Soudě podle obrázků na Internetu však ani tento balík nevypadá špatně.

Závěrečné shrnutí

Jednoznačně nejlepší alternativou z hlediska ceny, kompatibility a české lokalizace je dnes patrně OpenOffice.org (v druhých dvou aspektech k němu nejspíš brzy přibude placený StarOffice 6.0). Za tento komfort se platí o něco vyšší hardwarovou náročností. Pomineme-li však pomalejší nabíhání, které si vysvětlují tím, že veškerá konfigurace a další pomocné soubory jsou ukládány v textových souborech ve formátu XML, je rychlost OpenOffice.org víceméně

srovnatelná se StarOffice 5.2 či Microsoft Office 2000.

Na drobné domácí psaní textů, faktur či odhady nákladů nejspíš skromnějším uživatelům vystačí KOffice, případně GNOME Office. Jestli se na obzoru linuxových kancelářských balíků rýsuje ještě nějaká další vážnější konkurence je zatím těžko říct; v Asii k tomu má zatím nejbližší balík od firmy Handcom.

Petr Pajas, petr.pajas@autor.softnov.cz (autor je dlouholetým uživatelem a vývojářem aplikací pro OS Linux)

Názor SWN

OpenOffice.org

© Unicode, dokončuje se česká lokalizace, výborná kompatibilita s Microsoft Office, otevřený formát založený na XML.

⊗ Hardwarová náročnost, problémy s diakritikou u dokumentů Word 6/95.

Závěr: Výborný open source kancelářský balík s nadějnou budoucností nejen na platformě Linux.

Cena: zdarma

Kontakt: www.openoffice.org, oo-cs.sf.net

StarOffice 5.2

© Dobrá kompatibilita s Microsoft Office, široká škála vynikajících nástrojů.

⊗ 8bitové kódování, nedostatečná lokalizace.

Závěr: Dnes již zastarávající balík, který však na rozdíl od svých nástupců StarOffice 6.0 a OpenOffice.org disponuje mailovým klientem a plánovacím programem.

Cena: zdarma

Kontakt: www.sun.com/staroffice

KOffice

© Unicode, bezproblémová lokalizace, jednoduchost ovládání, otevřený formát založený na XML.

⊗ Nedostatečná kompatibilita s Microsoft Office.

Závěr: Kvalitní a dobře lokalizovaný open source kancelářský balík spjatý s grafickým prostředím KDE.

Cena: zdarma

Kontakt: www.koffice.org

SiagOffice

© Podpora pro řadu skriptovacích jazyků.

⊗ Problémy s diakritikou, nedostatečná lokalizace, nezvyklé ovládání.

Závěr: Zastaralý balík se špatnou podporou češtiny.

Cena: zdarma

Kontakt: www.siag.nu

GNOMEOffice

© Rychle se vyvíjející multiplatformní balík, základní kompatibilita s Microsoft Office.

⊗ 8bitové kódování.

Závěr: Kvalitní balík spjatý s prostředím GNOME, jehož slabinou je podpora češtiny.

Cena: zdarma

Kontakt: www.abisource.org